

מבוא

שני כרכי הספר המוגשים בזה, הינם רק חלק מן החומר אותו תכנן להוציא לאור אבי מורי, רבי יהודא לייב הכהן לויך זכרונו לברכה.

עבודת הספר החלה לפני יותר משלושים שנה, לאחר שנות יגיעה רבות זכינו בעזרה ש"ת והספר במתכונתו הנוכחית יוצא לאור.

ירושה עצומה הותיר לנו אבינו, לא היה בה לא כסף ולא רכוש, כי אם מורשת ושליחות. אבא זכרונו לברכה, שעלה מן האפר, ראה חשיבות עצומה בבנייתם מחדש של אוצרות הרוח שהושמדו בכל קהילות ישראל בעת חורבן אירופה. אלו עלו בעשן המשרפות של טרבלינקה, מיידניק, בלז'ץ, סוביבור ואושוויץ.

הוא ראה זאת כשליחות חייו. הוא האמין כי בורא עולם השאירו בחיים להגשמת מטרה זאת. לה הקדיש חייו: ליצור, לכתוב ולבנות מחדש.

נטל אבי מורי על שכמו את המלאכה העצומה של ההנצחה וידע תמיד כי מטרתה של זאת אין פרושה רק להעלות דברים על הנייר.

הוא ידע כי תפקידה של כתיבה הינה לעורר, לחנך וללמד את הדור הבא. הוא שבא מן העולם שנחרב, הכיר את פני העם היהודי לפני השואה ומה אירע לו. משניצל, ידע כי יש להמשיך ולבנות עולם זה מחדש, להמשיך בנתיב שבנו מנהיגי הדור לפני החורבן ובכך לסלול הלאה את דרך ישראל סבא.

כל ימי חייו, עומדת לנגד עיניו תמונתו של אבי מורי בעבודת הכתיבה.

כמה פעמים הכין עצמו ברתת וביראה לכתוב על אביו הגדול החסיד שבכהונה מוה"ר רבי יצחק מאיר לויך זצ"ל, אשר תולדות חייו מקיפות את ההיסטוריה היהודית בתקופתו ויש בהם מסרים אדירים. מוחו הגאוני מלא היה תכניות כריזמן, ראשי הפרקים ברורים היו לו בבהירות רבה.

כל רגע היה יקר בעיניו, בכל עת ובכל שעה של היום והלילה.

בארבע בבוקר הוא כתב, וגם לאחר יום עבודה מלא של כתיבה והגות, שכלל גם את השיעורים והסדרים הקבועים, גם אם היה זה קרוב לחצות הלילה הוא המשיך

לכתוב. מקום ישיבתו היה במרתף של דפוס 'ספרא', ששימש אז כאכסניה של מערכת 'המודיע', או בשנים מאוחרות יותר בחדרו ב'בית פנחס' בין קירות עטורי ספרים. הוא כתב בכל רגע פנוי, בבית, ליד השולחן בסלון, ערימת ניירות לפניו ולידם סדורים כחיילים במסדר העטים, ארבעה או חמישה במספר. הוא, רשם והגיה וכתב כמעט ללא מחיקות, בכתב היד המקורי שלו והדפים הלכו והצטברו.

אלא שלמגינת לב כולנו, נלקח מעמנו בחטף ביום כ' בכסלו תשל"ט. אנו נשארנו כצאן ללא רועה, נותרו הדפים והמסמכים, נותרו השורות המסודרות והן הוחבאו ביראת קודש במגירה זו או אחרת והמתינו עד הלום.

מה מייחד את הספר הזה?

ספר זה מציג עובדות ותיאורים שלא הועלו בהרחבה עד כה, בשולי אדרתו של הר"מ לזין זצ"ל, שליח ציבור מופלא, איש רם מעלה, שגלקח משולחן תלמודו ומפינתו בה עבד את ה' בסילוהין – והוצב באחת במרכז הבמה של תנועת אגודת ישראל שיסודה מצוקי ארץ ואשר הועידו לו משמים משא לדורות. משא הצלה, משא תקופה ומשא של שמירת היהדות וקדשי ישראל.

סיפור ימיה של היהדות האורתודוקסית בפולין לפני מאה שנה, כולל את קורות תנועת אגודת ישראל, למן היווסדה בפולין, בימי מלחמת העולם הראשונה ועד החורבן הנורא במלחמת העולם השנייה. סיפורו של תהליך זה אינו מן הדברים הפשוטים, אם משום אבדנם של מקורות ראשונים המביאים תיאור נאמן של שלומי אמוני ישראל ואם משום שהיסטוריונים בני ימינו נוטים לאמץ את השקפותיהם של מתנגדי האורתודוקסיה. כך, לדוגמא, מעטים הם הנתונים הדמוגרפיים על האורתודוקסיה וחברי אגודת ישראל, משום שמתנגדיה של אגודת ישראל רצו למזער את מספריה והישגיה וכך השאירו את הנתונים החסרים לדורות הבאים.

מהיכן נאסף החומר לספר? בנוסף לארכיונים, לספרים, למסמכים אין ספור, במשך שנים רבות אספנו עדויות רבות של שורדי שואה אשר היו פעילים במסגרת אגודת ישראל או מחוצה לה וכך יכולנו לבנות את ההיסטוריה של אגודת ישראל והיהדות האורתודוקסית בפולין, בארץ ישראל ובאמריקה כעדות נאמנה.

אחד המקורות האמינים שנותרו הם, העתונות היהודית של אז. אשר חלק ממנה שרד משום שעותקים שונים נשלחו בימי טרום המלחמה מארצות אירופה למינויים יהודיים ברחבי העולם היהודי, מי בארץ ישראל, מי באנגליה ומי באמריקה והם נשמרו על ידי

אנשים פרטיים או ארכיונים. מצאנו עיתונים אלו בארכיונים ובאוספים פרטיים וגילינו עולם מלא, חדש ולא ידוע.

אובדנה של היהדות האורתודוקסית - יש האומדים את מספרה בפולין בין שמונה מאות אלף למיליון נפשות ויש הטוענים ליותר - היתה לא רק אובדן פיזי של גברים, נשים וטף, אלא חורבן מקומות מגוריהם, קהילותיהם, מוסדותיהם, אורחות חייהם ומנהגיהם, ערים ועיירות בהם התגוררו למעלה משלשה מליוני יהודים. זהו אובדן עצום ואדיר של לימוד תורה, חיים יהודיים ויצירה תורנית ענפה על כל המשתמע מהם.

לעולם לא אשכח את אבי מורי יושב בפגישות שונות, תמיד היה משרבט רשימות תוך כדי דיבור. ברשימות אלו לאין ספור, היו אלפי שמות של ערים ועיירות, רבנים ומורי הוראה, גאונים ופשוטי עם. נראה היה כאילו פלט מזכרונו הגאוני, אינפורמציה בלתי פוסקת על הנייר בימי טרום המחשב.

את רובן של רשימות קצרות אלו לא שמר, אולי מתוך כוונה לשפרן בפעמים הבאות. עם הסתלקותו הפתאומית אבדו לנו ולעם ישראל אוצרות של אלפי ורבבות פרטים ופרטי פרטים אשר יכלו לשמש כאנציקלופדיה ענקית, עתירת מימדים, לסיפור תולדות יהדות פולין בפרט ומזרח אירופה בכלל.

יחד עם זאת, לא פסק אבי מורי מלכתוב על נושאים שונים. בין השאר, על מנהיגים יהודיים, אדמו"רים ורבנים, קהילות, מנהגים, תקופות בהיסטוריה. תוכניות רבות עד מאד נרקמו במוחו הגאוני.

אך יום אחד, נלקח אבא ז"ל ונותרנו אנו עם הררי ניירות שהכילו אינפורמציה זו, שמיונה התמשך עשרות שנים ולא הסתיימה עד עתה.

היתה זו עבודה מפרכת של צוות נאמן. מלאכה של ניפוי ומיפוי, בחירת חומר נכון וראוי על מנת להביא לפני הקורא את התמונה האמיתית של היהדות הנאמנה לה ולתורתה.

אין ביכולתי להבטיח כי הוצאנו מתחת ידינו מלאכה מושלמת וכי ניצלנו משגיאות, אולם עשינו כל מה שאפשר עד היכן שידינו מגעת, על מנת לפרוש לפני ה'דור שלא ידע את יוסף' פרקים מתולדות עם ישראל בארבעים שנה גורליות ובעיקר פרקים מתולדות חייו ופעליו של הרי"מ לוי. שלוחא דרחמנא במלוא מובן המילה, מי שגילם את אמונת החכמים הצרופה, מי שנהג בהתבטלות מוחלטת לפני מורו ורבו האדמו"ר האמרי אמת וצוק"ל, מי שהיה שלוחם הנאמן של מנהיגי היהדות הנאמנה.

יותר ממאה שנים חלפו מאז התחיל לפעול ומאז הורה לו מורו וחמיו האדמו"ר האמרי אמת ואתה תענה' והוא עשה זאת. במשך שישים שנה היה הרי"מ זצ"ל לאחד המנהיגים הדגולים שהיו לה ליהדות האורתודוקסית, האיש, שבורא עולם חנונו בכשרונות אדירים וכוח שכנוע נדיר והוא היה אחד מנושאי דברה הדגולים שהצמיחה יהדות פולין השורשית.

אמרו 'ר' איטשע מאיר' בפולין, אמרו 'הרי"מ לויך, חשבו 'אגודת ישראל'. אולם משעוקבים אחרי תולדות חייו מגלים כי לא היה תחום אחד בחיי היהדות החרדית בפולין ואחר כך בארץ ישראל שבו לא היה מעורב, פעיל, יוזם ומכוון.

אם היה זה החיידר הראשון בורשה, הוצאת עיתונות חרדית לוחמת, אם היתה זו תנועת 'בית יעקב' או רשת החינוך 'חורב', אם היה זה בתחום החינוכי, הכלכלי, או הפוליטי. אם היה זה בקהילות פולין או קהילות אחרות ברחבי העולם היהודי באירופה או אמריקה.

הוא, הרי"מ, נאם בורשה, בפרשבורג, בלונדון, בוילנה, בציריך, בירושלים, באנטוורפן ובניו יורק וכל זאת עדיין בהיותו צעיר לימים, בימים שבין שתי מלחמות העולם.

היו לו קשרי ידידות אמיצים והערכה הדדית עצומה עם גדולי ישראל, מנהיגים יהודיים מכל החוגים והקהילות בעולם. בו בעת, מעולם לא ניצל מעמדו לטובתו האישית. הוא האמין תמיד כי יהודי צריך לעמול לקיום משפחתו, אולם רווח כספי לעצמו היה זר לחלוטין לתחום השאיפות שלו. לו רצה, יכול היה לבנות עולמות בכל תחום. הוא יכול היה להשקיע את כשרונותיו הגאונים בלימוד, כפי שעשה בכל רגע פנוי.

על כך העיד מורו וחמיו, האדמו"ר האמרי אמת: 'הקרבתי אותו למען אגודת ישראל'.

תוכן הספר

הספר מתמקד בארבעה עשורים - שנות מנהיגותו של האדמו"ר האמרי אמת ובארבעים שנה מחייו של הרי"מ לויך.

העשור הראשון תר"ע - תרע"ט מתחיל בשנת תר"ע בהיות הרי"מ אברך צעיר, כאשר החל לסייע לאדמו"ר האמרי אמת מאחורי הקלעים: אם זה בהדפסת ספרי תורתו של האדמו"ר השפת אמת (בשנת תרע"ב), אם זה בסיוע לביסוס עתון המודיע הראשון בפולטובה (תר"ע), אם היה זה בזמן גזרת החדדים (בשנת תרע"ה) ומאוחר יותר בתקופת מלחמת העולם הראשונה, בארגון מעשי צדקה וחסד בורשה (בשנים תרע"ד - תרע"ט).

באותם שנים שלטו הגרמנים על ורשה והטילו גזרות שונות על היהודים. לעזרתם הגיעו הרבנים הצבאיים מגרמניה הרב ד"ר פנחס כהן והרב ד"ר עמנואל קרליבך, כל זאת עד תום שנות השלטון הגרמני בורשה והסביבה (תרע"ח-תרע"ט).

באותם שנים נוסדה אגודת ישראל, בשמה הראשון 'שלומי אמוני ישראל' (תרע"ו). ההתנגדות היתה רבה והאדמו"ר האמרי אמת קרא להרי"מ והורה לו, האברך הצעיר, לענות למתנגדי הרעיון באסיפת היסוד.

מאז הוא ענה.

שני עשורי השנים תרע"ט – תרצ"ט, מאז הכרזת העצמאות של פולין ועד פרוץ מלחמת העולם השנייה היה הר"מ מעורב באין ספור מאבקים, התפתחויות, בניית כוחה של האורתודוקסיה ותנועת אגודת ישראל. חיזוק כוחה של הנציגות היהודית בסיים (הפרלמנט) הפולני, בעיריות המקומיות ובקהילות היהודיות השונות.

הר"מ היה הבריח התיכון, ממארגני הכנסיות הגדולות (בשנים תרפ"ג, תרפ"ט, תרצ"ז) הוא שימש כפרנס בקהילת ורשה עד לפירוקה של מסגרת הקהילה בידי ממשלת פולין (תרצ"ז) והיה חלק בלתי נפרד מכל ההתרחשויות בחיים היהודים במזרח ומערב אירופה, בארץ ישראל ואף באמריקה.

העשור הרביעי תרצ"ט – תש"ט, העשור הנורא ורב התיאפוכות מכולם. מרגע פרוץ המלחמה, כאשר הגרמנים חפשו עם כניסתם לפולין את מנהיג ישראל האדמו"ר האמרי אמת. הר"מ, כמנהיג יהודי ופרנס קהילת ורשה ירד מיד למחתרת ומשם עשה כל מאמץ כדי למצוא דרך להצלת האדמו"ר מעמק הבכא (חורף ת"ש).

כאשר אורגנו הפרטים האחרונים של היציאה מפולין, יצא הר"מ מן המחבוא (בסוף אדר ת"ש) ושב לביתו. באותן שעות קשות ונוראות, לפני הפרידה מכל הנשארים מאחור, לא הצטייד הר"מ בכסף לדרך ולא בדברי ערך, אלא נטל עימו רק חלק מאלפי המכתבים שקבל מהאדמו"ר האמרי אמת במשך השנים, 'זהו שכרי מכל עמלי אמר.

למגינת לבו, מאחור נותר עולם מלא שחרב.

כאשר סוף סוף דרכה רגלו של הר"מ על אדמת ארץ ישראל לאחר דרך התחתים (אייר ת"ש), החלה מסכת נוראה של יסורים, עגמת נפש ומלחמות היהודים.

הר"מ התמסר כל כולו לנושא ההצלה, זאת למרות שתשעה חודשים אחרי הגיעם לארץ נלקח ממנו ומהרבנית מאטיל בנם מחמדס, הבחור פנחס יעקב ז"ל (טבת תש"א).

הוא התנער מאבלו והמשיך להלחם על הצלה, על בנייתה של אגודת ישראל בארץ ישראל ובעיקר התנסה במאבקים קשים ומרים עם הסוכנות היהודית ומייצגיה. אלו שראו בגאולת הארץ נושא חשוב יותר מהצלת נפשות מעונים הלכודים באירופה הכבושה.

לרגע לא פסק מעמלו למען ההצלה, גם באותם ימים מרים (אייר תש"ד) כאשר הוכה במכה נוראה נוספת. חודשים ספורים לפני השחרור נשלחו חלק מילדיו, נכדיו ובני משפחה נוספים ממחנה ויטל בצרפת שנחשב למקום בטוח, למחנה ההשמדה אושוויץ.

הוא שתק, בבחינת 'ידום אהרן' והמשיך במלאכתו.

אין ולא תמצא העט שתוכל לתאר את גדלות רוחו של הר"מ אשר אבד במלחמה זו ילדים, נכדים, אחים ואחות יחידה, גיסים, משפחה קרובה ומשפחה מורחבת, אחים

לדעה, ידידים, חסידים ומאות אלפי אגודאים אשר השם 'ד' איטשע מאיר' אמר עבורם עולם ומלואו. עולם נחרב ונאלם, אך הוא, למרות הכל, המשיך בפועלו.

הוא לא עצר, המשיך בדרכו ונלחם בכל כוחותיו כדי לבנות את המשך דרכה של האורתודוכסיה באירופה שכמעט ונכחדה. המשיך להאבק כדי להשיג הכרה ובסיס קיום כדי שאחים - שרידים יוכלו להמשיך לחיות חיים נאמנים לתורה בארץ הקודש. העולם כינה זאת 'סטאטוס קוו', הר"מ כינה זאת 'המינימום ההכרחי'.

בשביעות תש"ח נלקח לשמי מרומים, רבן של ישראל, האדמו"ר האמרי אמת זצוקל"ה, המנהיג ומורה הדרך. בחוץ שררה מלחמה קשה עם הערבים. הר"מ ששב מאמריקה, שהה בתל אביב ניסה להגיע לירושלים, למגינת לבו ואבלו הכבד מנשוא לא הצליח להגיע להלוויה.

במר ליבו ענה במכתבו למורנו הרב יעקב רוזנהיים על ניחומיו:

'את המכה שהוכיחי עם פטירתו של מורי חמי אין לתאר כלל בכתב'.

מה העניק לו את הכוח להמשיך?

האם היה זה התבטאותו של האדמו"ר האמרי אמת עליו: 'בכל מקום בו הוא נמצא אני עמו, זאת לא נדע'.

אך הר"מ המשיך. כמנהיג יהודי, כבנו של הגה"ק הרב מבגדין וחתנו של האדמו"ר האמרי אמת מלווה בהבטחה זו, מצויד ב'ידידיו הטובים ביותר' - ספרי הקודש, שישכנו במזודה הקטנה שליותה אותו בכל מסעותיו.

פעם אמר:

'תהיתי לאן הגעתי, משולחן סבי האדמו"ר השפת אמת לשולחן הממשלה ואז נזכרתי במה שאמר: בכל מקום שלבו של היהודי - שם הוא באמת'.

הר"מ מעולם לא עזב את שולחן סבו, לא נטש את תורת אביו ותורת חמיו.

הוא נשא את שליחותו ברמה, את כאבו בדומיה ואת אשר חש בלבו, ידע רק בוראו.

כמה אופייני היה זאת להר"מ: שום ירושה פיזית לא השאיר. הוא דבר על כך לפני פטירתו ואמר שעובדה זו ממלאה אותו בשביעות רצון. רק ירושה אחת הותיר לצאצאיו אחריו:

המורשת והשליחות - אחריות כלפי הכלל, אמונה בצדקת הדרך.

ספר זה שאתה מחזיק בידך הקורא, הוא בבחינת 'זאתה תענה' כפי שהורה זאת האדמו"ר האמרי אמת להר"מ לויך לפני מאה שנה. מבחינתנו, עשינו כמיטב יכולתנו להעביר את המסר אל דורנו ואל דורות העתיד.

'שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך': מילים אלו נחרתו בנו תמיד משחרר חיינו. לקיומה של צוואה זו הקדשנו שנים ארוכות, חדשים וימים לעבודה עצומה זו ותפילה אחת נישאת בפינו, שלא תצא שגגה מתחת ידינו.

מורשת זו, חרתנו על דגלנו ואנו ממשיכים למלא, במלוא מובן המילה, את השליחות שהוטלה עלינו.

זכותו יגן עלינו.

רות ראדא בת מורנו הרה"ח ר' יהודא אריה לייב הכהן
בן החסיד שבכהונה, מורנו הרב יצחק מאיר הכהן לוי זצ"ל
ניו יורק, ט"ו באב תשפ"ג,
ערב היארצייט של מורנו הרב החסיד רבי יצחק מאיר לוי זצ"ל.

תוכן העניינים

מבוא 1

כרך א'

אתגרי ההתחלה

חלק א'

- פרק א - בת קדושים זוכרת 5
- פרק ב - גור - השטייטל 9
- פרק ג - ילדות ונעורים 14
- מלחמה על נפש דור העתיד 22
- מלחמת העולם הראשונה ותוצאותיה 25
- פרק ד - כוחה של מנהיגות יהודית 31
- האדמו"ר האמרי אמת מגור 34
- ראשית הנהגתו של האדמו"ר האמרי אמת 34
- האמרי אמת - הבריה המרכזי באגודת ישראל 36
- חיי היהודים בפולין בזמן מלחמת העולם הראשונה 46
- פרק ה - איך נבנה הקשר בין מזרח למערב? 53
- 'צו מיינע ליבע יודען' 54
- ביטולה של גזרה 58
- הצלת החינוך היהודי בפולין 70
- עקרונותיהם של תלמודי התורה 'סודי התורה' 72
- פרק ו - ראשית התארגנות אגודת ישראל בפולין 86
- 'אתה תענה!' 95
- פרק ז - תן לי את יבנה וחכמיה 97
- גזרת הלבוש 101

בין שתי המלחמות

אתגרים ומאבקים

חלק ב'

- פרק א - אגודת ישראל - שופרה של היהדות הדוממת 105
- פרק ב - בונים מחדש - פעילות אגודת ישראל בקהילות המקומיות 110
- ייצוג היהדות החרדית 114
- בלב שבור ומורתח 123
- אגודת ישראל והחוקה הפוליטית 125
- פרק ג - השתדלנות הנאמנה 127
- תרפ"ג - התהוותו של גוש המיעוטים 130
- פרק ד - המהפכה השקטה 133
- 'כה תאמר לבית יעקב' 138
- פרק ה - מאבק ושגשוג - המערכה על כיבוש הקהילות 149

154.....	תולדות הקהילות בפולין ובורשה
156.....	תמונות מחיי יהודי פולין
158.....	חזון האוטונומיה היהודית
160.....	קהילת ורשה
163.....	המערכה על כיבוש הקהילות
181.....	פרק ו - זכרונות הר"מ
182.....	כך נבנתה אגודת ישראל בפולין
183.....	ההתהוות
	פרק ז - הר"מ מספר על ענקי הרוח של עם ישראל
184.....	הגאון בעל החפץ חיים
190.....	הגאון רבי חיים סולובייצ'יק
196.....	הגאון רבי חיים עוזר גרודז'נסקי
205.....	האדמו"ר רבי ישראל פרידמן מטשורטקוב
213.....	פרק ח - מסעות הר"מ
223.....	פרק ט - ארץ ישראל - מורשת עם עתיק מול הלאומיות והציונות
229.....	פרק י - הצהרת בלפור
232.....	הפעילות למען ישוב ארץ ישראל
234.....	פרק יא - הסוכנות היהודית - אפוטרופוסות כפויה
238.....	אגודת ישראל ותנועת המזרחי
243.....	פרק יב - מקימי הישוב בארץ הקודש
246.....	פרק יג - נסיעתו הראשונה של האדמו"ר האמרי אמת לארץ ישראל
253.....	מיסוד עליית החרדים מפולין
257.....	פרק יד - נסיעתו השניה של האדמו"ר האמרי אמת לארץ ישראל
263.....	קשיים ומכשולים בעליית החרדים לארץ
266.....	המשבר הכלכלי בפולין והעלייה לארץ (תרפ"ד)
268.....	המאבק נגד המונופול הציוני
269.....	שינוי ביחסי הכוחות העולים לארץ
273.....	הקמת בני ברק
275.....	פרק טו - נסיעתו השלישית של האדמו"ר האמרי אמת לארץ ישראל
277.....	פרעות תרפ"ט
279.....	פרק טז - הנסיעה הרביעית של האדמו"ר האמרי אמת לארץ ישראל
282.....	'מה שראיתי בארץ ישראל'
296.....	הנאצים עולים לשלטון, היהודים עוזבים
299.....	מהי עלייה? הצלת חיים או בניית הארץ
304.....	פרק יז - הנסיעה החמישית של האדמו"ר האמרי אמת לארץ ישראל
308.....	המרד הערבי, ועדת פיל

הכנסיות הגדולות -

- 311..... **פרק יח - הכנסיה הגדולה הראשונה (תרפ"ו)**
- 315..... ההכרזה ההסטוריה על תקנות הדף היומי
- 317..... החלטות בנושא ארץ ישראל
- 319..... **פרק יט - הכנסיה הגדולה השניה (תרפ"ט)**
- 323..... דבר גדולי הדור על פרעות תרפ"ט
- 330..... שנת תרצ"ז - הכנה לכנסיה הגדולה השלישית - על הבעיות בעולם היהודי העומדות על הפרק
- 336..... **פרק כ - הכנסיה הגדולה השלישית (תרצ"ז)**
- 341..... החלטות מועצת גדולי התורה
- 342..... דעת אביהם של בני הישיבות, הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי, בנושא חלוקת הארץ
- 344..... לא ככל המפלגות אגודת ישראל
- 345..... עם ה' חזקו והתחזקה
- 346..... קידוש ה' - הגאון רבי מנחם זמבה
- 349..... **פרק כא - חוצים את האוקינוס**
- 353..... הקמת הגוינט כמרכז סיוע ליהודי העולם
- 357..... אמריקה סוגרת את דלת הכניסה
- 359..... איך נבנתה אגודת ישראל באמריקה?
- 363..... **פרק כב - 'חוצים את האוקינוס'**
- 371..... היכן נמצאים המפתחות?
- 372..... **פרק כג - ארגון הגוינט ויהודי פולין**
- 375..... מה היה המצב הכלכלי בפולין באותה תקופה?
- 383..... **פרק כד - סיפורה של בנקאות יהודית**
- 387..... איך הוקמו הקופות למלוה וחסכון האגודאיות?
- 390..... מי היה אייזיק בער אקרמן?
- 393..... **פרק כה - החרם על יהודי גרמניה**
- 394..... התגובות על החרם
- 397..... החרם - זוית ראה לא ידועה
- 405..... **פרק כו - המפנה, תרצ"ה-תרצ"ט**
- 414..... מצב היהודים בפולין בשנים תרצ"ה - תרצ"ט
- 418..... פרעות בפולין בשנות תרצ"ה - תרצ"ו
- 421..... גזירת השחיטה בגרמניה
- 422..... **פרק כז - גזירת השחיטה בפולין**
- 427..... יהודי פולין - לאן?
- 429..... לקראת מלחמה
- 434..... התדרדרות מצב היהודים בשנים תרצ"ח - תרצ"ט

'היום הרת עולם' הצלה בכל מחיר

פרק א - מכיבוש פולין עד היציאה מפולין

439	פולין תחת הכיבוש הנאצי
443	יהודי הגנרלגוברנמן' תחת הכיבוש הגרמני
447	התלמוד והנאצים
449	הגטאות והיודנראט
453	מכיבוש למלכודת מוות
456	פרק ב - הר"מ נקרא אל היודנראט
460	פרק ג - הצלתו של מנהיג הדור - מגור לורשה
466	מכשולים בדרך ליציאה
467	השגת אשרות הכניסה לארץ ישראל
472	שמונים שנה אחר כך
474	השגת ויזות המעבר האיטלקיות
483	השגת אשרות היציאה הגרמניות
488	הכנות אחרונות
490	במחשבה שניה
492	גידסה נוספת
494	נתיב היציאה
500	השהות באיטליה והשגת אישורי הכניסה לארץ ישראל
513	האדמו"ר האמרי אמת ומשפחתו מגיעים לארץ ישראל
517	פרק ד - הנשואים מאחור - גטו ורשה, הכלא הגדול באירופה
520	החיים בגטו ורשה
525	סיוע ועזרה לגטו הנצור
530	המאבק על שמירת החיים היהודיים בגטו ורשה
534	הטרנדגיה של הנשואים מאחור
539	הרב יהודה לייב אורליאן, המתנחן הנצחי
542	קרא לר' זושא
549	פרק ה - בלב שבור וידיים ריקות 'להציל לקוחים למוות'
552	הר"מ קורא לפעולות הצלה מיידיות
554	חילוץ יהודים והשגת רשיונות עליה
556	פרק ו - 'אין הרבה אייזים בשוקא השויצי'
563	מעט מידי, מאוחר מידי
564	מי מיצג את יהדות פולין?
567	פרק ז - הצלה או גאולה-המאבק על סדרי עדיפויות
576	ועד ההצלה העצמאי של אגודת ישראל

582.....	אדישותו של הישוב: השנה הראשונה למלחמה
585.....	המצב בשטח הכיבוש הגרמני
588.....	העברת מרכז תנועת אגודת ישראל העולמית לירושלים
599.....	פרק ה - האמת מתגלה - תגובת הישוב היהודי בארץ ישראל
601.....	איך נודע בארץ על המתרחש בפולין?
608.....	האמת המרה יוצאת לאור
628.....	פרק ט - נקודת המפנה
635.....	במחאה בלבד לא סגי - יבואו מיד מעשי הצלה
656.....	סיכום עגום לאחר שנתיים
659.....	פרק י - משמעותו האמיתית של 'הפתרון הסופי'
672.....	הסוד הנורא
677.....	מברק רינגר

כרך ב'

687.....	פרק יא - ילדי טהרן
688.....	מפולין לסיביר
694.....	שאלת החינוך - מקרה מבחן
700.....	מדוע לא שלחה אגודת ישראל שליחים לטהרן?
703.....	מתכננים את קליטת 'ילדי טהרן'
709.....	פרק יב - הילדים מגיעים: שערוריית מחנות המעבר
716.....	משערוריה אחת לשניה
725.....	התנהלות המזרחי בפרשת 'ילדי טהרן'
731.....	תגובת היהדות החרדית בעולם החופשי לפרשת 'ילדי טהרן'
734.....	הר"מ מגולל את פרשת 'ילדי טהרן'
738.....	ועדת החקירה - לעג לדעת הקהל
741.....	'ילדי טהרן מאשימים' החקירה מטעם אגודת ישראל
744.....	פרשת 'ילדי טהרן' כתקדים
748.....	פרק יג - תשובתה של אגודת ישראל: המפעל למען ילדי ישראל
763.....	פרק יד - ויטל - כי מלאה סאת היסורים
771.....	מה בין דרכונים לחליפין?
778.....	דרכונים דרום אמריקניים בגטו ורשה
788.....	מורשה לויטל - השחר מתחיל לבקוע
791.....	מאמצי ההצלה בקו ירושלים - ציריך - ורשה
801.....	פרק טו - יש תקווה
808.....	גן עדן של אשליות
813.....	מה קרה בויטל בחודש אב תש"ג?
818.....	מאמצי הצלה חובקי עולם

821	השילוחים מויטל
826	והעולם לא ידע
829	הבשורות הקשות
831	פרק טז - ושם אשה גדולה - מרת רבקה יוכבד רפפורט לבית אלטר
839	פרק יז - לייבל - לזכרו של הבחור הקדוש יהודה אריה לייב אלטר
845	פרק יח - ממלכת כהנים וגוי קדוש
847	שחר חייו
851	בביתו של האדמו"ר השפת אמת
855	אוהב ישראל
860	ימי הכהונה בבגדן
863	אשכבתא דרבי
866	פרק יט - שלשים שנה אחר כך, 'בקשתי מחילה מיושבי עפר'
868	אלון בכות
871	מה ארע בבגדן באותו זמן?
876	מה קרה עם ה'דרכיות'?
878	פרק כ - ספורו של ספר תורה
880	מקורה של ידידות אמת
884	פרק כא - ידו של מי היתה על העליונה

ולהתחיל מבראשית

חלק ד'

891	פרק א - והי אחר החורבן
892	השחרור
897	דברים שסיפרה אמי: השחרור בורשה ההרוסה
898	בין הניצולים
899	חרות של שכול, אלמנות ויתמות
902	אחד מעיר ושניים ממשפחה
904	פרק ב - הקויטל
907	פרק ג - להתחיל מבראשית
909	המצב בפולין לאחר תום המלחמה
910	נתן נשמה לעם... ורוח להולכים בה
912	למען שארית הפליטה
918	פרק ד - מחנות העקורים
930	פרק ה - ההתארגנות 'שארית הפליטה'
941	שרידי השואה בארץ ישראל
947	פרק ו - מחורבן לבנין - בניה מחדש של אגודת ישראל
949	שיטה ודרך

951.....	ושוב, לחצות את האוקינוס
954.....	פרק ז - 'נא לעמוד על המשמר', קיפוחים בנושא הסרטיפיקטים
969.....	הכנסיה המכונה - תש"ו, 'כנסיה של יהודים שבורים ומעונים'
973.....	פרק ח - הועדה האנגלו-אמריקאית לעניני ארץ ישראל
976.....	אגודת ישראל לפני ועדת החקירה האנגלו אמריקאית
980.....	יחסים עם הסוכנות היהודית
982.....	פרק ט - סילוקם של מנהיגים
985.....	המשך המשא ומתן
988.....	פרק י - מחידו של טרוד
994.....	החלטות הוועד הפועל העולמי של אגו"י בנושא הטרוד
996.....	פרק יא - ועדת החקירה של האו"ם
998.....	נאומו של הר"מ לוין נכנס להיסטוריית הנאומים של עם ישראל
1001.....	פרק יב - פרשת ה'סטאטוס קוו'
1003.....	משמעות ה'סטאטוס קוו'
1005.....	פרק יג - כינוס המועצה המרכזית במדינת ישראל
1009.....	פרק יד - 'כ"ט בנובמבר' - החלטת עצרת האו"ם
1010.....	מה היו התגובות לתוכנית החלוקה?
1012.....	תגובות הערבים
1013.....	פרק טו - נסיעתו של הר"מ לארה"ב, חורף תש"ח
1019.....	פרק טז - לקראת מדינה ובתוכה
1021.....	כרוניקה של ארועים
1023.....	הצעד המכריע
1024.....	פרק יז - מאבקים מבית ומבחוץ
1027.....	החזית הדתית
1029.....	עצמאות החינוך התורני-זרם רביעי
1030.....	החינוך התורני הטהור
1031.....	גיוס בנות
1032.....	לסיכומם של דברים

הסיום

המשכה של השליחות

1037.....	פרק א - ואתה תענה! נאומים נבחרים
1038.....	על מצב היהדות העולמית
1042.....	פני ועדת האו"ם
1049.....	הבסיס לקואליציה

1052	את אחי אנכי מבקש
1093	פרק ב - קולו של המצפון היהודי
1098	בדיון על חוקת המדינה
1099	מהי שבת?
1100	חוק שרות בטחון
1101	קשרים עם גרמניה
1102	על מצב החינוך
1103	מיהו יהודי?
1104	מדוע עזבתי את הממשלה?
1110	פרק ג - עיתונות חרדית
1135	פרק ד - הלא תדעו כי שר וגדול נפל בישראל
1136	יובלות כציוני דרך
1140	פרק ה - מנהיגות
1144	הנאום האחרון
1147	על היום האחרון
1148	הפרנס של דוד דעה
1155	פרק ו - האיש מאחורי הקלעים
1156	ראשית וצמיחה
1161	ימי בראשית בארץ הקודש
1164	מנסים להציל
1167	בירושלים מסרבים להאמין
1169	לקומם את ההריסות
1171	בנייה מחדש
1179	פרק ז - אשת חיל מי ימצא
1185	מגור עד ירושלים
1187	פרק ח - רשפי אור
1196	פרק ט - תמונות מחיי הר"מ
1204	ביבליוגרפיה / רשימת מקורות

